

INFORMARE

PROCEDURĂ INTERVENȚIE URS

I. Prin Ordonanța de Urgență nr. 81 din 21 iulie 2021, aprobată prin Legea nr. 197/2022, au fost aprobate *metodele de intervenție imediată pentru prevenirea și combaterea atacurilor exemplarelor de urs brun asupra persoanelor și bunurilor acestora.*

În cadrul fiecărei unități administrativ teritoriale se constituie o echipă de intervenție, formată din:

- primarul/viceprimarul unității administrativ teritoriale, desemnat în Comitetul local pentru situații de urgență – conducătorul echipei;
- personalul structurilor de jandarmi competente teritorial, aflat în serviciu în zona unde a fost semnalată prezența exemplarului de urs;
- personalul tehnic de specialitate angajat al gestionarului care a încheiat contractul de prestări servicii de permanență/intervenție imediată pentru prevenirea și combaterea atacurilor exemplarelor de urs brun cu unitatea administrativ-teritorială;
- medicul veterinar,

care, în baza expertizei profesionale, *decide asupra modului de intervenție imediată care poate fi de trei tipuri: alungarea prin diverse mijloace, tranchilizarea și relocarea, extragere prin eutanasiere sau împușcare a ursului.*

Pentru asigurarea serviciilor de specialitate privind alungarea, relocarea ori extragerea prin împușcare a exemplarelor de urs, unitatea administrativ-teritorială poate încheia un contract de prestări servicii de permanență/intervenție imediată pentru prevenirea și combaterea atacurilor exemplarelor de urs brun cu un gestionar al fondului/fondurilor cinegetic/cinegetice de pe raza unității administrativ-teritoriale sau cu medicul veterinar de liberă practică. În situația în care nu există contract de prestări servicii sau în cazul în care personalul tehnic de specialitate nu se prezintă imediat la acțiunea de intervenție, din echipa de intervenție face parte personalul tehnic de specialitate al Gărzii forestiere.

Sesizarea cazurilor în care este necesară intervenția imediată se face de către orice persoană prin apelarea numărului unic de urgență 112 sau prin alte mijloace de comunicare prin care poate fi sesizat comitetul local pentru situații de urgență.

II. Prin Hotărârea Guvernului nr. 3/2023 a fost aprobată modalitatea de acordare a despăgubirilor pentru pagubele și/sau daunele produse de speciile de faună de interes cinegetic cuprinse în anexele nr. 1 și 2 la Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006 și unele măsuri de punere în aplicare a acesteia

Constatarea și evaluarea pagubei se realizează numai la cererea scrisă a proprietarului păgubit sau a reprezentantului legal. Cererea se depune și se înregistrează la unitatea administrativ - teritorială (UAT) pe teritoriul căreia s-a produs paguba, în termen de maximum 48 de ore de la data constatării ei.

Constatarea și evaluarea pagubelor produse culturilor agricole, silvice, animalelor domestice și autovehiculelor, stabilirea răspunderii civile și a despăgubirilor se realizează de către o comisie de constatare, din care fac parte câte un reprezentant al:

- a) unității administrativ-teritoriale pe suprafața căreia s-a produs paguba;
- b) direcției pentru agricultură județene, pentru pagube produse culturilor agricole, silvice și animalelor domestice, sau al administratorului drumului, pentru pagubele produse autovehiculelor, după caz;

c) structurii teritoriale a autorității publice centrale care răspunde de vânatoare, dacă paguba a fost produsă în fondurile cinegetice și în intravilan sau al structurii teritoriale a autorității publice centrale pentru protecția mediului, dacă paguba s-a produs în ariile naturale protejate neincluse în fondurile cinegetice sau în cele în care vânatoarea nu este admisă.

La constatarea pagubei au obligația de a fi prezenți proprietarul păgubit sau reprezentantul legal ori convențional al acestuia și, după caz, gestionarul faunei cinegetice din fondul cinegetic în care s-a produs paguba sau administratorul ariei naturale protejate, dacă paguba s-a produs într-o arie naturală protejată neinclusă într-un fond cinegetic sau în care vânatoarea nu este admisă.

Stabilirea cuantumului despăgubirilor se realizează de către comisie.

În județul Neamț există 11 gestionari de faună de interes cinegetic care dețin în administrare 29 fonduri cinegetice cu specia urs brun (*Ursus arctos*). În primăvara anului 2023 au fost evaluate de către gestionari 573 de exemplare de urs brun.

În anul 2023 s-a întrunit de 83 ori comisia de constatare și evaluare a pagubelor produse de urși. S-au încheiat 83 de procese-verbale de constatare și evaluare a pagubelor produse de către specia urs brun. După analizarea celor 83 de procese-verbale Agenția pentru Protecția Mediului Neamț a emis 73 de decizii de acordare a despăgubirilor pentru pagubele produse de specia urs, cu o valoare totală a acestora de 279.235,55 lei.

Situația numărului de despăgubiri acordate pentru pagubele produse de către specia urs, pe unități administrativ-teritoriale: *Poiana Teiului – 22, Dămuc – 14, Bicăz - 3, Farcașa - 3, Borca – 5, Gârcina 5, Tarcău - 4, Tazlău - 2, Ceahlău - 4, Pipirig - 2, Hangu - 4, Ion Creangă - 1, Sagna - 1, Bicăz Chei - 7, Grintieș - 2, Horia - 3, Tașca - 1.*

Situația animalelor atacate și omorâte de către urși: *42 bovine, 88 ovine, 5 caprine, 9 suine, 14 iepuri, 24 păsări și 70 stupi de albine distruși.*

III. Instituția prefectului nu are atribuții directe pentru a interveni în situația semnalării prezenței exemplarelor de urs în zonele locuite.

Prefectul, în calitate de președinte al Comitetului Județean pentru Situații de Urgență, a convocat, când au fost semnalate situații care puteau reprezenta un potențial pericol pentru cetățeni sau animalele acestora, reprezentanții instituțiilor cu atribuții de intervenție și ai autorităților administrației publice locale, dispunând întreprinderea, de urgență, a măsurilor necesare pentru protejarea vieții locuitorilor.

De asemenea, au fost notificate autoritățile administrației publice locale privind obligațiile legale pe care le au în situația semnalării prezenței exemplarelor de urs în zonele locuite.

Nu în ultimul rând, au fost realizate consultări cu primarii unităților administrativ teritoriale din zona montană, reprezentanții serviciilor publice deconcentrate cu atribuții în domeniu și reprezentanții asociațiilor de vânatoare, fiind dezbătute problemele întâmpinate de către personalul de specialitate și instituțiile ce au atribuții privind intervenția la astfel de evenimente, cât și modalitățile de îmbunătățire a modului de acțiune în situațiile respective.

În urma acestor consultări, au fost formulate propuneri de modificare a legislației incidente, transmise Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

IV. Semnalări recente privind prezența urșilor în apropierea zonelor locuite:

- 22.03.2024 – comuna Poiana Teiului - a fost semnalată prezența unui urs
- 09.04.2024 – comuna Alexandru cel Bun - a fost semnalată prezența unui urs

- 09.04.2024 - comuna Bicaz Chei

A fost sesizată Primăria comunei Bicaz Chei, de către un cetățean al comunei, privind pagubele produse de către un exemplar din specia faună cinegetică urs (*Ursus arctos*) asupra unui animal domestic - bovină. Comisia de constatare și evaluare a pagubelor s-a deplasat la fața locului în data de 11.04.2024 și a constatat faptul că aspectele sesizate se confirmă, evenimentul având loc în urmă cu circa 2 zile, pagubele fiind produse asupra unui animal domestic din specia bovină - rasa Bălțată Românească, în greutate de 400 kg. Atacul a avut loc în timpul nopții, când animalul era la pășunat. Comisia nu a aprobat cererea de despăgubire deoarece nu au fost îndeplinite condițiile legale (animalul ucis nu a fost adăpostit pe timpul nopții).

- 12.04.2024 – comuna Tarcău - a fost semnalată prezența unui urs

- 15.04.2024 – comuna Grințieș - a fost semnalată prezența unui urs

A fost sesizată Primăria comunei Grințieș, de către un cetățean al comunei, privind pagubele produse de către un exemplar din specia faună cinegetică urs (*Ursus arctos*) asupra unui animal domestic - bovină. Comisia de constatare și evaluare a pagubelor s-a deplasat la fața locului în data de 16.04.2024 și a constatat faptul că aspectele sesizate se confirmă, evenimentul având loc în urmă cu circa 3 zile, pagubele fiind produse asupra unui animal domestic din specia bovină - rasa Bălțată Românească, în greutate de 250 kg. Comisia a stabilit o valoare a despăgubirilor ce vor fi acordate de 3.002,5 lei.

- 16.04.2024 – comuna Grințieș

A fost semnalată prezența unui urs în comuna Grințieș, sat Bradu, prin apel la 112. S-a deplasat patrula Inspectoratului Județean de Jandarmi Neamț din cadrul Postului de Jandarmi Montan Durău. Conform declarațiilor martorilor, un urs a omorât un mânz. La sosirea patrulei de jandarmi, ursul nu mai era prezent la locul evenimentului. A fost înaintată Primăriei comunei Grințieș cerere de despăgubire pentru pagubele produse, dar nu a fost aprobată deoarece nu a respectat cerințele legale (nu a fost formulată de proprietarul animalului).

În situațiile prezentate mai sus nu s-a impus luarea unei decizii privind modul de intervenție (*alungarea prin diverse mijloace, tranchilizarea și relocarea, extragere prin eutanasiere sau împușcare a ursului*) deoarece la sosirea echipelor de intervenție ursul nu a mai fost identificat la fața locului.